

Bespreking: Flora Briofitica Iberica

J. Guerra, M.J. Cano & R.M. Ross (eds.) 2006. *Flora Briofitica Iberica Vol. III Pottiaceae & Encalyptales*. Murcia Spain. 305 pagina's. ISBN 84-609-9097-4. Zie www.florabriofiticaiberica.com. Prijs ongeveer € 60.

Deze flora in de Spaanse taal is zeer goed verzorgd. Ze zal verschijnen in zes delen. Tot nu toe is alleen deel 3 gepubliceerd. Geïnteresseerden kunnen zich op de zes delen tegelijk inschrijven.

Inhoud: Voorwoord, beschrijvingen *Pottiaceae* en *Encalyptaceae*, index van wetenschappelijke namen, aanhangsels (o.a. kaartje van het Iberisch schiereiland incl. Balearen met provincies). Per soort worden gegeven: een beschrijving, illustratie, habitat, regionale verspreiding, een selectie van bestudeerde collecties en waarnemingen, opmerkingen. Sleutels: Deze zijn overzichtelijk opgezet naar geslachten en soorten. Ze werken goed. Illustraties: Deze zijn vaak paginagroot, goed gedetailleerd en in een fraaie stijl. Alle behandelde taxa worden geïllustreerd. Een literatuurlijst aan het eind van het boek ontbreekt. Onder de geslachtsbeschrijvingen is vaak de relevante literatuur vermeld. Dit leest toch wel erg prettig.

Alles bij elkaar een zeer bruikbaar boek. Twee kanttekeningen wil ik nog maken:

1. Het geslacht *Cinclidotus* wordt hier binnen de *Pottiaceae* geplaatst. Voor *Cinclidotus* wordt één nieuwe soort gepresenteerd: *C. vivesii* A. Eddera gebaseerd op niet-kapselend materiaal. Mijn voorlopige indruk is dat dit nieuwe taxon ongemakkelijk dichtbij de in Nederland voorkomende *C. danubicus* staat. Beide taxa worden hier echter niet met elkaar vergeleken. Ook in de originele publicatie wordt de nieuwe soort maar heel summier met *C. danubicus* vergeleken.
2. *Didymodon sicculus* M.J.Cano Ros García-Zamora & J. Guerra. Dit taxon is ook recent beschreven aan de hand van niet-kapselende collecties. Twee duplicaten uit herbarium Murcia werden door mij bestudeerd (MUB L). Het taxon is zeer nauw verwant met de variabele *D. tophaceus*. Opvallend is de zeer korte vergelijking met deze soort vooral in de originele publicatie.

Flip Sollman

Bespreking: Bryophyte flora of Israel

C.C. Heyn & I. Herrstadt (eds.) 2004. *The bryophyte flora of Israel and adjacent regions*. Jerusalem. 719 pagina's. Hard kapt gebonden. Formaat 18.5 x 28 cm. ISBN 965-208-004-4 en 965-208-152-3. Zie www.euronet.nl/users/backhuys/ Prijs ongeveer € 75.

Dit is een zeer verzorgde flora. Het boek bestaat uit twee delen: deel 1 behandelt de mossen, deel twee de levermossen. Het levermossendeel is geschreven door H. Bischler en S. Jovet-Ast. De mosflora van Israël omvat ongeveer 260 taxa waarvan 220 mossen en 39 levermossen.

Inhoud: Voorwoord, leeswijzer voor de flora, lijst met afkortingen, deel 1 (mosses), deel 2 (levermossen), platen met SEM-microfoto's, kleurenfoto's, termenlijst, literatuurlijst, index op wetenschappelijke namen en een topografische kaart van Israël in kleur. Alle behandelde soorten

worden ook geïllustreerd. De platen zijn zwart-wit, gedetailleerd en vaak op paginagroot formaat. Per soort wordt vermeld: een soortbeschrijving, de habitat en nationale verspreiding met een kaartje, de algemene verspreiding, vaak met diverse opmerkingen en/of een kritische discussie. In Israël komen relatief weinig pleurocarpe geslachten voor. Sleutels: Er is een hoofdtabel naar families aanwezig en verder tabellen naar geslachten en soorten. De tabellen die ik heb gebruikt voor het determineren van lokale collecties werken goed.

Deze flora behandelt ook vrij veel soorten die in ons land voorkomen. Het boek is zeer goed bruikbaar voor bryologen die ook in Zuid-Europa verzamelen.

Flip Sollman

Bespreking: Moss flora of China

X.J. Li & M.R. Crosby (eds.) 2001. Moss flora of China English version. Vol. 2. Fissidentaceae-Ptychomitriaceae. Science Press & Missouri Botanical Garden Beijing New York St. Louis. 283 pagina's. Hard kaft gebonden. Formaat 22 x 28.5 cm. ISBN 7-03-008744-5/Q.1005. Vol. 1 en 2 zijn ook online beschikbaar op www.efloras.org.

Inhoud: Voorwoord, inleiding; mossflora met systematische groepen, geciteerde literatuur, index op wetenschappelijke en Chinese namen. Voor- en achterin een kaart van China met de administratieve indelingen/districten. Per soort wordt gegeven: een beschrijving, de habitat, de verspreiding in China en daarbuiten, soms ook met hoogtegegevens, vaak met een illustratie en de bestudeerde Chinese collecties. In de regel geen discussie of opmerkingen. Onder de vaak beknopte geslachtsbeschrijvingen zijn nogal eens opmerkingen over recente revisies, twijfelachtige soorten en dergelijke te vinden. Illustraties: Niet alle behandelde soorten zijn afgebeeld. Er wordt ook wel verwezen naar andere recente werken. De figuren zijn in de regel duidelijk, vaak ook gedetailleerd, ongeveer een halve tot één pagina groot. Een aantal figuren is overgenomen uit de bekende publicatie van P.C. Chen uit 1941. Kaartjes: Van alle soorten is een verspreidingskaartje (met stippen) opgenomen. Sleutels: De tabellen werken soms moeizaam, bijvoorbeeld die van *Syntrichia*, *Tortula* en *Didymodon*. Een enkele keer zijn er ook wel pertinente fouten aanwezig zoals bij *Syntrichia sinensis* met een 'hoge' basale membraan (in plaats van lage tubus).

Een aantal betrekkelijk recente publicaties ontbreekt bij de referenties, bijvoorbeeld die van Kramer over de *Tortula ruralis*-groep uit 1980. Dit is wellicht een reden voor het in de flora ontbreken van een aantal soorten dat wel in China voorkomt, waarschijnlijk ook omdat de auteurs geen Chinees materiaal zagen. Dit betreft o.a. *Didymodon*- en *Syntrichia*-soorten. De plantengeografisch zeer interessante *Paraleptodontium recurvifolium* wordt evenmin vermeld. Deze soort is intussen in China ook al met sporenkapsels verzameld. De flora loopt niet gelijk op met de checklist van China (Redfearn et al. 1996 J.Hatt.Bot.Lab. 79: 163-357). Hierin zijn soorten opgenomen die niet in de flora zijn terug te vinden.

Er komen ongeveer 2500 mosssoorten voor in China. Ik raadpleeg de 'Moss flora of China' regelmatig bij het determineren van collecties uit de Himalaya. De flora is goed te combineren met de oudere publicatie van P.C. Chen en andere flora's uit de regio: India, Japan en de Russische federatie.